

Motion om översyn av motioners behandling i Staffanstorps kommun

I massmedia har vi kunnat läsa om hur Staffanstorps kommun hanterar folkvaldas motioner i Kommunfullmäktige. Såväl Statsvetare på Lunds universitet, Juristexperter på kommunalrätt från Göteborgs universitet som jurister på SKL (Sveriges Kommun och Landsting) men även Finansdepartementet har uttalat sig i frågan.

Samtliga förkastar Staffanstorps sätt att hantera motioner med skilda motiveringar (se bilagor). Finansdepartementet kommenterar inte enskilda fall men säger att beslut i ärenden väckt av en ledamot i kommunfullmäktige inte kan delegeras enligt kommunallagen. Däremot har fullmäktige en generell skyldighet att låta sina ärenden beredas av en nämnd, eller en fullmäktigeberedning innan ett ärende avgörs av Kommunfullmäktige.

Av kommunallagen framgår vilka som har initiativrätt till fullmäktige, det vill säga vilka som har rätt att väcka ärenden i fullmäktige (KL 5:23).

Initiativrätt i fullmäktige har:

- Nämnd.
- Fullmäktigeledamot genom motion
- Revisor, om ärendet gäller förvaltning som har samband med revisionsuppdraget eller om ärendet gäller granskningen.
- Fullmäktigeberedning, om fullmäktige har föreskrivit det.
- Den som är folkbokförd i kommunen, om fullmäktige har beslutat det (medborgarförslag)
- Styrelsen för helägda eller delägda företag, om fullmäktige har beslutat det.
- Röstberättigade kommunmedlemmar (minst 5 % av de röstberättigade) i ärende om att hålla folkomröstning i en viss fråga.

Det kommunala beredningstvånget innebär att ett ärende som väckts i fullmäktige måste beredas av kommunstyrelsen innan det får avgöras av fullmäktige.

Beredningstvånget innebär, utöver beredningen av kommunstyrelsen, att fullmäktigeärendena också ska beredas av den nämnd vars verksamhetsområde ärendet berör eller av berörd fullmäktigeberedning. Av förarbetena till kommunallagen framgår att huvudregeln är att en nämnd alltid får yttra sig i ett ärende som berör nämndens verksamhetsområde.

I kommunallagen finns särskilda regler om beredning av motioner och medborgarförslag. Dessa bör beredas så att fullmäktige kan fatta beslut inom ett år räknat från det datum då det väcktes på fullmäktigesammanträdet (KL 5:33). **Till skillnad från motioner väckta från fullmäktigeledamöter får fullmäktige sedan år 2007 överlåta besvarandet av medborgarförslag till styrelsen eller annan nämnd (KL 5:25).**

STAFFANSTORPS KOMMUN
2013 -11- 08
Diarienum

Rätten att överlåta besvarandet av ett medborgarförslag gäller dock endast i ärenden som enligt kommunallagen inte är förbehållna fullmäktige att besluta om, det vill säga ärenden av principiell beskaffenhet eller annars av större vikt (KL 3:9) eller andra ärenden som enligt andra rättsregler ska avgöras av fullmäktige. Motsvarande bestämmelse saknas helt för handläggning av motioner väckta av ledamot i kommunfullmäktige.

Med hänvisning till ovanstående yrkar jag att Kommunfullmäktige beslutar

att hantera motioner väckta av ledamot i Kommunfullmäktige i enlighet med kommunallagens intentioner vilket innebär att en motion alltid ska beslutas i kommunfullmäktige sedan nödvändig beredning har skett i berörd nämnd/styrelse/beredning.

För Socialdemokraterna

Staffanstorp 2013-11-06

Pierre Sjöström (S)

OMKRETSEN ESLÖV KÄVLINGE LOMMA STAFFANSTORP

Chef: Martin Hallgren Biträdande chef: Görel Svahn
E-post: omkretsen@sydsvenskan.se Telefon: 046-19 71 00
Postadress: Omkretsen, Skomakargatan 1, 223 50 Lund

STAFFANSTORP

Så här hanteras oftast en motion i kommuner

"Blåst på den offentliga debatten"

■ Lagstiftarens idé är att motioner ska debatteras och beslutas i fullmäktige.

- Det här är att lägga lock på den politiska diskussionen, säger statsvetaren Anders Sannerstedt, statsvetare vid Lunds universitet.

Anders Sannerstedt vet ingen annan kommun som beslutar om motioner så som i Staffanstorp.

- Det här är ovanligt. I en del perifera ärenden kan det vara bra om en facknämnd tar beslutet, men det normala är det tas i fullmäktige, säger han.

I Staffanstorp får politiker från mindre partier som inte sitter i nämnder aldrig chans att rösta för sin motion.

- Har man bara enstaka mandat i fullmäktige så blir man här blåst på den offentliga debatten, säger Anders Sannerstedt.

I kommunallagen står att kommunfullmäktige ska fatta beslut om motioner. Men det står också att den "i vissa ärenden" kan överlåta beslut till en nämnd. Helena Linde är förbundsjurist på SKL och förklarar att om någon motionerar om ett cykelställ är det bättre om tekniska nämnden som har hand om andra cykelställ beslutar om motionen.

Modellen som används i Staffanstorp där kommunstyrelsen föreslår vilken nämnd som ska pröva och besluta känner hon dock inte igen.

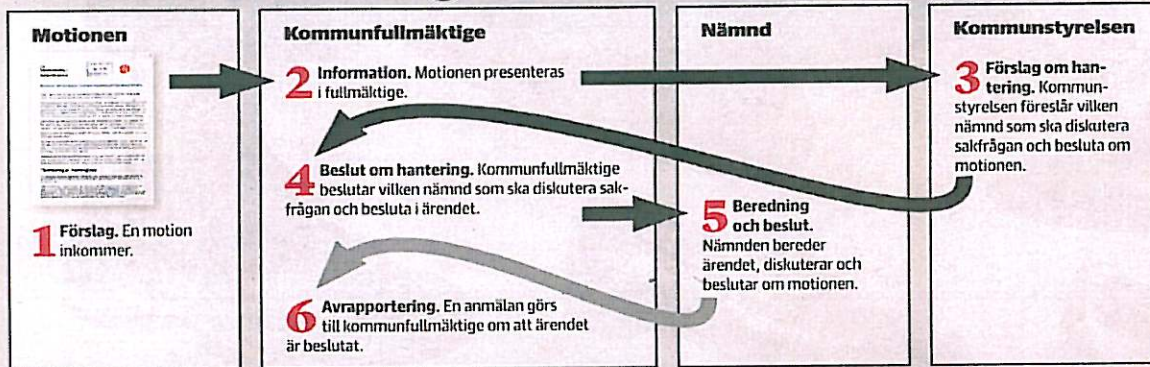
- Det låter väldigt omdämligt.

Och även om det inte är juridiskt tvingande att besluta om motioner i fullmäktige så är tillvägagångssättet inte i linje med dagens diskussion om att fördjupa och öppna upp mer i den kommunala demokratin, menar Anders Sannerstedt.

- De politiska partierna har ett demokratiskt ansvar. Väljer man att skicka bort alla motioner på det här viset från fullmäktiges bord så begränsas inblicken i det kommunala arbetet.

TEXT: JESSICA ZIEGERER
jessica.ziegerer@sydsvenskan.se

Så här hanteras många motioner i Staffanstorp

Motståndet växer mot majoritetens genväg

Staffanstorps kommun har skapat en genväg för motioner. Kommunfullmäktige skickar många direkt till facknämnder för beslut. Odemokratiskt, tycker oppositionen som efterlyser offentlig debatt i fullmäktige före beslutet.

■ Sydsvenskan berättade i onsdagstidningen om Pierre Sjöströms (S) kritiska motion om Staffanstorps politiska klimat. Motionernas behandling är en sak som nämns:

"Motioner avgörs i slutna sammanträden istället för kommunfullmäktige (som är ett offentligt sammanträde) för att delvis undvika 'onödig' publicitet av oppositionens förslag."

- Fullmäktige är folkvalda. Politikerna i nämnderna är valda av partierna, påpekar Pierre Sjöström.

Motionernas väg har debatterats i fullmäktige flera

gånger på senare år. Flera partier är missnöjda.

Vid senaste sammanträdet i måndags gällde det Laila Olsens (S) motion om jämkning av taxorna för kostavgift i särskilt boende.

Hon menar att månadsavgiften på 2 495 kronor slår hårt, särskilt mot äldre kvinnor med låg pension.

Motionen har varit och vänt i kommunstyrelsen. Den moderata majoriteten föreslog fullmäktige att skicka den till socialnämnden.

Pierre Sjöström (S) reserverade sig. Han tyckte att socialnämnden bara skulle få yttra sig, inte besluta.

När motionen kom tillbaka till fullmäktige i måndags gick den som väntat vidare till nämnden.

Laila Olsen (S) krävde i talarstolen förgäves att motionen skulle återvända till fullmäktige.

- Det är där som taxebeslut och extra budgetmedel kan tilldelas.

Laila Olsen är vice ordförande i socialnämnden, och försökte driva frågan där i våras.

- Nämnden sitter i en räv-sax. Vi måste ta det inom budgeten eller vänta i två år på extra medel.

Laila Olsen (S).

Pierre Sjöström (S).

Hon får en sista chans att tala för sin sak i fullmäktige, när motionen återvänder från socialnämnden.

- Men då är det bara en anmälan, inget beslutsärende. Jag kan begära ordet, men beslutet är redan fattat.

Laila Olsen ser sin motion som en jämställdhetsfråga, som hör hemma i fullmäktige, inte i facknämnd.

Socialdemokraterna gick för några år sedan med på att skicka vissa motioner till nämnder för beslut.

- Det var när Staffanstorpspartiet la en massa motioner om häckar, trafikskyltar och liknande. Vi var med på majoritetens för-

slag att pröva att låta tekniska nämnden besluta om sådant, säger Laila Olsen.

- Men sen har det vidgats till att gälla principiella frågor som är viktiga att diskutera i fullmäktige.

Även Björn Magnusson (FP) har motionerat om motioner.

- Bedömningen av vad som ska avgöras i fullmäktige sker godtyckligt, utan objektiv analys av vad som är principiellt viktigt, tycker han.

TEXT: BJÖRN SJÖ
bjorn.sjo@sydsvenskan.se

■ I morgon: Christian Sonesson bemöter kritiken.

STAFFANSTORP

Kommunalråd försvarar genvägar för motioner

STAFFANSTORP

■ **Kommunalrådet Christian Sonesson (M) är övertygad om att Staffanstorp följer kommunallagen. Han dömer istället ut andra kommuners sätt att tolka den.**

I gårdagens tidning fick Staffanstorpspolitikererna kritik för att de lägger locket på den politiska diskussionen genom att låta nämnder avgöra motioner.

– Så är det inte. En motion i Staffanstorp följer kommunallagen. Den väcks i fullmäktige. Sedan går den till kommunstyrelsen och då gör de en bedömning. Är ärendet av en principiell beskaffenhet ska den beslutas av fullmäktige, annars kan beslutet fattas i nämnderna. Och det är ganska få motioner som bedöms vara av principiell karaktär, säger Christian Sonesson (M).

Enligt experter kan man inte delegera beslut om motioner, hur rimmar det med ert system?

– Ypperligt. När fullmäktige fattar beslut om vilken nämnd som ska fatta beslutet så tar fullmäktige ett

ställningstagande till motionen.

Men fullmäktige prövar inte själva förslaget i motionen, vilket sker i många andra kommuner?

– Man kan också vända på det. Kommunfullmäktige ska inte fatta beslut som inte är av principiell karaktär. Då riskerar vi få beslut på fel nivå och få ett a- och ett b-lag. Om fullmäktige beslutar om en roddell men tekniska nämnden hade planerat en annan...

Begränsar ni insynen i det kommunala arbetet genom att fatta beslut i slutna rum?

– För fullmäktigeledamöterna är det aldrig ett problem. Motionären inbjuds till nämnderna. Däremot så har allmänheten inte tillgång dit. Den kritiken kan jag förstå. Men de kan komma till fullmäktige. De-

batten kommer ändå där.

Varför har ni inte insynsplatser i nämnderna om ni har det här systemet?

– Vi överväger det. Det finns en poäng att ha det.

Varför ville ni inte ta just Laila Olsens motion i kommunfullmäktige om jämkning av taxorna för kostväg i särskilt boende? Tax-

or är av principiell beskaffenhet.

– Det ville vi. Socialnämnden ska titta på det. Behövs det så ankommer det på socialnämnden att gå till kommunfullmäktige och föreslå det.

Men om inte så får fullmäktige aldrig säga sitt i sakfrågan?

– Det finns andra sätt. Laila Olsen sitter i fullmäktige och är med varje år när budgeten tas och kan lämna förslag.

Varför verkar ni, enligt experterna, vara ganska ensamma om att tolka lagen så här?

– Det vet jag inte. Det vill jag inte spekulera i. Och jag

vet inte om vi är ensamma. Vi har 290 kommuner. Det skiljer sig nog väldigt mycket. Om vi är ensamma om det här så är det viktigt att människor som ska bedömas oss noga granskar hur vi gör.

TEXT: JESSICA ZIEGERER
BILD: ANNETT STRYDOMMÅN

Motioner kan inte delegeras

STAFFANSTORP

■ **Beslut om motioner kan inte delegeras till en nämnd. Det menar både finansdepartementet och experter på kommunalrätt.**

Finansdepartementet kommenterar inte enskilda fall, men generellt kan sägas att beslut i ärenden som en ledamot väckt genom en motion inte kan delegeras enligt kommunallagen.

– Fullmäktige kan inte delegera åt en nämnd att fatta beslut i ett ärende som en ledamot genom en mo-

tion har väckt i fullmäktige. Däremot har fullmäktige en generell skyldighet att alltid låta sina ärenden beredas av en nämnd, eller en fullmäktigeberedning, innan ett ärende avgörs av kommunfullmäktige, säger Katarina Sundberg, kanalarbete på finansdepartementet.

I Staffanstorp menar däremot politikerna att det räcker med att kommunfullmäktige fattar beslut om att beslut ska fattas någon annanstans.

Men det är förödande för demokratin, menade stats-

vetare i gårdagens tidning. Även Jan Turvall som är expert på kommunalrätt vid Göteborgs universitet reagerar:

– Hänför man ett ärende till en nämnd så underminerar man allmänhetens insyn i beslutsfattandet. Det är allvarligt.

På fullmäktigemöten kan allmänheten komma och lyssna, medan nämnderna i Staffanstorp är slutna. Jan Turvall hänvisar till kommunallagen där det står att en motion "bör beredas så, att fullmäktige kan fatta be-

slut" inom ett år från det att motionen väcktes.

– Det finns ingenting som pekar på undantag kring detta. Jag har svårt att förstå varifrån den här idén kommer.

Han hänvisar också till att kommunerna är en avspeglning av riksdagen och att en motion som kommer till riksnivå inte skulle kunna avgöras någon annanstans än i riksdagen. Huvudregeln i Staffanstorpsmodellen är vet han inte.

– Jag hoppas att det är oerhört ovanligt.

JESSICA ZIEGERER